

21.06.12

Svar fra Eidskog kommune – ref 11/2823-3

HØRING – forslag til endringer i valgloven og valgforskriften Evaluering av valget i 2011

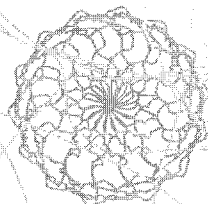
Kommunal- og regionaldepartementet har sendt bl.a. til kommunene på høring vedr. forslag til endringer i valgloven og valgforskriften; høringsfrist 1.august 2012.

I høringsnotatet fra departementet ligger også en evaluering av valget i 2011; dette finner man på valg.no under *For valgmedarbeidere. Høringsnotat med forslag til endringer i valgloven.*

I denne omgangen konsentreres Eidskog kommunes uttalelse til høringen først og fremst om departementets forslag til endring i valgloven.

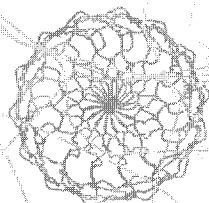
A. Hovedpunkter i evalueringen:

- valgavviklingen i 2011 gikk stort sett greit i hele landet
- en jevn økning i antall forhåndsstemmer fra valget i 2003
- de fleste kommuner hadde gjennomført en eller annen form for risiko- og sårbarhetsanalyse med nødvendige vurderinger. Beredskapsplan er viktig
- universell utforming/tilgjengelighet til valglokaler (og inne i stemmelokalene). Mye bra i landet, men forbedringer/endringer må gjennomføres i en del tilfelle. Målsettingen er at samtlige valglokaler skal være lagt til rette for alle velgergrupper, slik at alle med stemmerett skal få mulighet til å delta i valg
- kommunenes ansvar å foreta opplæring av valgmedarbeidere
- tidligstemmeordningen er ikke en utvidelse av forhåndsstemmegivningen, men et tilbud for de som ikke kan benytte seg av den ordinære forhåndsstemmeperioden
- åpningstider for forhåndsstemmemottak varierer fra kommune til kommune. Valgloven slår fast at denne perioden skal vare mellom 10.august og siste fredag før valgdagen. Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme så tidlig at det er påregnelig at stemmen er kommet fram til velgerens valgstyre innen kl. 21 på valgdagen for å kunne bli godkjent
- antall valgdager: på landsbasis viser statistikken at det er få som stemmer søndagen. Gjennomsnittlig valgdeltakelse i kommuner med todagersvalg var 1,7 prosentpoeng lavere enn i kommuner som kun hadde stemmegivning mandag

- bruk av valgadministrativt system: bruk av ulike administrative systemer i landet. Departementet ønsker at kommunene ved valget i 2013 tar i bruk det nye statlige valgadministrasjonssystemet EVA
- ny utforming av stemmesedler: 10 kommuner utprøvde dette i 2011; bakgrunnen var kravet om universell utforming for lister med mange kandidatnavn. Det ble utprøvd en stemmeseddel med to falser, slik at seddelen ble tredelt, og med forskutt falsing (lettere å brette). Godt mottatt av velgerne. Departementet vurderer når slik sedler eventuelt blir standardiserte
- elektronisk avkryssing i manntallet: forsøkene var stort sett positive; enkel løsning å bruke. Departementet mener det er behov for ytterligere utprøvinger av elektronisk avkryssing i manntallet før det innføres i kommunene
- 16- og 17-åringer: forsøkene i 2011 vil departementet vurdere videre
- informasjon til publikum: mye er bra. Nødvendig å vurdere informasjonskanaler med sikte på å treffe så mange velgere som mulig med informasjonen. Valgloven pålegger kommunene hva de skal kunngjøre lokalt om. Utsendelse av valgkort. Det er mulighet for at ulike organisasjoner og aktører engasjerer seg i arbeidet med å informere om valgordningen, og det kan søkes om tilskudd fra staten om dette
- kirkevalget: menighetsrådene har ansvaret for gjennomføringen av kirkevalget på lokalt nivå. Samarbeid om lokaler, plassering og lignende er nødvendig. Kommunene har ansvar å påse at gjennomføringen av ordinære valg ikke påvirkes eller forstyrres av kirkevalget
- manntallet (se under B. Departementets forslag til endring i valgloven)
- bruk av valgkort på papir opprettholdes
- forhåndsstemmegivningen innenriks (se under B. Departementets forslag ..)
- prinsippet om hemmelig valg er fortsatt svært viktig å håndheve
- EVA: nytt sentralt elektronisk valgadministrativt datasystem. Inneholder tre hoveddeler: system for internettstemmegivning, valgadministrativt system og system for maskinell telling (skanning av stemmesedler). Utprøvd i 10 kommuner i 2011. Stort arbeid nedlagt i disse kommunene ved utarbeidelsen av EVA. Departementet har etter en konkret vurdering kommet til at det er mest hensiktsmessig å implementere systemet i samtlige kommuner og fylkeskommuner samtidig. Det legges derfor opp til at EVA kan benyttes av samtlige kommuner og fylkeskommuner i 2013. Opplæring vil skje våren/sommeren 2013
- økonomiske og administrative konsekvenser: medfører muligens noe økte ressurser, bl.a. ved krav om minst to stemmemottakere ved forhåndsstemmegivning.

B. Departementets forslag til endring i valgloven:

1. Manntallet:

- a) ansvar for etablering og oppdatering av manntall overføres til statlige myndigheter
- b) det etableres en frysdato for når manntallet ikke lenger kan endres
- c) det etableres et foreløpig manntall per 2.januar i valgåret
- d) forskriftshjemmelen rundt manntallsføringen utvides noe .

2. Kommunenes ansvar for å vurdere valglokalenes egnethet presiseres i lov

3. Det innføres nye regler for forhåndsstemmegivning for velgere som stemmer i egen kommune, ved at velger legger stemmeseddel direkte i urnen etter at denne er stemplet og elektronisk krysset av i manntallet for godkjent stemmegiving.

4. Det stilles krav til at minst to stemmemottakere skal være tilstede ved mottak av forhåndsstemmer.

I tillegg foreslås at det forskriftsfestes en standard mal med krav til utformingen av stemmesedler ved stortingsvalg.

EVA: nytt elektronisk valgadministrasjonssystem: Departementet har etablert et statlig eid, forvaltet og driftet elektronisk valgadministrasjonssystem. Dette blir tilbudt alle kommuner og fylkeskommuner ved stortingsvalget i 2013.

EVA skal:

- gi full offentlig kontroll over alle steg i valgprosessen ved at systemet blir eid, forvaltet og driftet av det offentlige
- sikre en god administrativ, kostnadseffektiv og korrekt valggjennomføring og valgoppgjør
- gi kontroll med og redusere fremtidige samlede vedlikeholdskostnader ved at kun én løsning skal vedlikeholdes.

I tillegg til opplæring av valgmedarbeidere, vil departementet sørge for at det etableres en god ordning for brukerstøtte (support).

Forsøket med nedsatt stemmerettsalder og elektronisk stemmegiving er ikke ferdig evaluert.

EIDSKOG
KOMMUNE

C. Eidskog kommunes kommentarer:

Eidskog kommune tar departementets forslag til endring av valgloven til etterretning.

Det forventes at innføring av EVA ikke vil koste kommunen mer økonomisk.

Innføring av EVA, med opplæring av valgmedarbeidere, samt support er avhengig av god oppfølging fra departementets side (herunder valgnatten).

Det vil for vårt vedkommende bli en utfordring å kunne stille minst to stemmemottakere ved forhåndsstemmeavgivningen.

Eidskog kommune
Agnar Thorstensen
Valgsekretær